

Rendezvények és a bor városa: Villány

*S*zinte mindenkinek van egy jó története Villányról, az ott eltöltött napokról. Egyeseknek a kitűnő borok, másoknak a pincésori nótázások, az épített környezet szépsége, vagy éppen a Szársomlyó meredeke jut róla eszébe. Egyben azonban mindenki egyetért. Ide érdemes visszatérni.

„Egy világszép nagyharsányi lányra szemet vetett az ördög. Az anya teljesíthetetlennek hitt feltételt szabott a frigy létrejöttéhez: ha az ördög egyetlen éjjel, kakasszóig felszántja a hegyoldalt, övé lehet a lány. Az ördög ekéje elé fogott hat pár fekete macskát, és szántani kezdett. Olyan jól haladt, hogy az öregasszony megjéjdt, és maga kezdett kukorékolni. Az ördög elhajította az ekét – ebből lett a beremendi hegy, kirázta bocskorából a földet – a mai siklósi hegy, majd nagyot ugrott és bebújt a földbe. Ahol eltűnt, ma is kénes víz bugyog elő, a forrást a lány neve után Harkának nevezték. A felszántott hegyen ma is látszanak a macskák nyomai”. A Berze Nagy János gyűjtése után világhírré szert tevő történet jól példázza Villány sajátosságait. A nehezen megművelhető hegy emberfeletti próbát jelentett az embernek, de a kitartó – az ördög nem tartozott közülük – elnyeri méltó jutalmát, a hibátlan minőségű borok ízét.

Villány városka a Villányi-hegység keleti vonulatának és a Karasica völgyé-

nek találkozásában alakult ki. Jelentőségét az egyedi fekvésének és klímájának köszönheti. Adottságait már az antikvitásban is ismerték, a kelták után a rómaiak és a szlávok is megtelepedtek a környéken. A magyarság valószínűleg már az Árpád-korban jelen volt, az első írásos emlékek a 13. századból maradtak fenn. A település neve a magyar Villám, avagy a német Wilhalm személynévből származott. Károly Róbert királyunk idején már állt a Szent Péter tiszteletére emelt plébániatemploma. A mohácsi csatát követő harcok során azonban a templom és a falu is elpusztult, emlékét már csak az Alte Kirchenacker dülönév őrzi.

Az oszmán hódoltság idején az elmenekülő magyarság helyére rácok költöztek. A Rákóczi-szabadságharc korában többségük elmenekült, az itt maradtak mellé a század folyamán Pfalzból származó német telepesek érkeztek. A település ekkor már a Savoyai család birtokában volt, akik a török elleni harcokban tanúsított vitézségükért hatal-

www.villany.hu

mas területeket kaptak a Habsburg uralkodóktól Baranyában.

A 19. században ívelt fel Villány története először. A patakszabályozások, majd a Pécs-Mohács közötti vasút vonal megépítése vonzóvá tette a települést, magyar lakossága ezekben az évtizedekben települt le. Az első világháború után szerb megszállás alá került, majd szerencsére hazánkhoz maradt. 1930-ban 2100 lakosa közül majd' 1670

német, a maradék magyar, illetve néhány délszláv anyanyelvű volt. 1950-ben Virágos beolvadt Villányba, a szocialista időszak átmeneti visszaesése után az elmúlt huszonöt év pedig a kisváros igazi virágkorának számít.

Villány igazi vonzerejét a határában megtermő világhírű bor adja. Valószínűleg a középkorban is foglalkoztak szőlővel a helyiek, de ekkor még a szerémi és tolnai borok jóval elismertebbeknek számítottak. A 18. század elejétől kezdve azonban egy hatalmas szőlőtelepítési láz vette kezdetét a Kárpát-medencében. Ez alól Villány sem volt kivétel, ahol a betelepülő német családok igyekeztek minél jobb parcellákat megszerezni, de az uradalom is törekedett a birtokai beültetésére. Villány sikerében az is közrejátszott, hogy Európában megváltozott az ízlés a borokkal szemben, a tüzes fehér nedűk helyére a vörösborok léptek. Ez az igény szerencsésen találkozott a helyi kadarka kultúrával, és mindez eladhatóvá tette a helyi borokat itthon és külföldön egyaránt.

A villányi borászatról és borokról a 19. századból maradtak fenn az első konkrét leírásaink. A helyi vörösborokról Haas Mihály azt írta, hogy a többi fajta között „a villányi úgy tűnik elő, mint a százados agg tölgy a bokrok fölött”. Ezen borok fő tulajdonságai „a sötét vörös szín, a fűszer számos kellemetes íze és az állandóság”. A villányi uradalmi pincében nyolcezer akó bort

kezelték ezekben az időkben, amelyeket palackozva szállítottak Mohácson át Pestre, Bécsbe, sőt a kiváló nedű egészen Brazíliáig eljutott.

Villány azon ritka borvidékek egyike, ahol szinte a teljes borsort, fehérbort, rozé és siller borokat, gyümölcsös és érlelt vörösborot egyaránt termelnek. Az 1840-es években Károly főherceg szőlőjében a Moselle vidékéről hozott rizling számított a legjobb fajtának, de ugyanakkor a villányi óborért is szívesen fizettek komoly összegeket a vásárlók. A tőkéknek ekkor még változatosan művelték, egyesek görög módra a földön hagyták a vesszőket, a németek azonban római mintára ekkor már lugasra engedték fel. Az addig is kitűnő borok a nagy filoxéra vész idején emelkedtek világhírré. Teleki (Taussig) Zsigmond villányi szőlőnemesítőnek köszönhetőe ugyanis egész Európa, hogy az általa előállított oltvánnyal meg lehetett akadályozni a betegség elterjedését. A környező borvidékek összeomlása hatalmas piacot hagyott a villányiak számára, akik éltek a lehetőséggel. Takarékpénztárt hoztak létre, és egyre több család kapcsolódott be a kereskedelembé. Szakképző iskolát alapítottak az utánpótlás biztosítására, és a borászattal foglalkozó közel kétszáz család garantálja, hogy Villány még hosszú ideig a borkultúra magyarországi fellegvára legyen.

Az elmúlt évek városfejlesztéseinek köszönhetően Villány kínálata sok tekintetben bővült. A helyieknek ugyanis az volt az érdekük, hogy a vendégek ne csak egy bormámoros estét töltsenek el, hanem több napon keresztül Villányban maradjanak. Ennek érdekében a fogadók és éttermek hatalmas választéka jelent meg a piacon, ahol mindenki megtalálhatja a neki tetszőt. Az elmúlt években „Ha péntek, akkor Villány” programmal a szórakozni vágyó fiatalokat célozták meg, és ma már sikk az egyetemisták körében az itteni szórakozás.

Az önkormányzat évek óta küzd a település infrastrukturális fejlesztéséért, ma úgy tűnik, hogy erőfeszítésüket siker koronázta. 2013-ban elkészült a város központjában álló Rendezvénytér, ahol bármilyen alkalomból össze lehet jönni, el lehet beszélgetni és meg lehet iddogni pár pohár rozét. Idén októberben már ez lesz az egyik központi helye a hagyományos Vörösbor Fesztiválnak, melyet szintén az önkormányzat szervez. A téren kialakított

borudvarban a környék összes bora és pálinkája terítéken lesz, a pincesor felé kézművesek és sajtosok várják a kóstolni vágyókat, miközben a színpadon folyamatosan színvonalas programok zajlanak. A közlekedési nehézségeket a szervezők a koncertek után visszainduló buszjáratokkal kívánják megoldani.

A fesztivál részletes programja a város és a rendezvénytér honlapján érhető el.

Mindez természetesen csak a jéghegy csúcsa, Villányba ugyanis minden évszakban érdemes hosszabb időre ellátogatni. A település júliusban Rozé

Fesztiválnak ad otthont, az ekkor zajló maratonon pedig minden sportbarát kipróbálhatja magát, és küzdhet a „legrozébb” versenyző címért. Elkészült a Villány-Nagyharsány kerékpárút, átadták a város első többfunkciós teniszpályáját, új helyszínt kapott a városi sportpálya, megépült az új óvoda, és új játszótérrel is gazdagodott a kisváros.

Az erőfeszítéseket siker koronázta, Villány ma már télen-nyáron várja vendégeit. A település a szabadidejüket aktívan eltöltők számára is otthon kíván lenni. Kitűnő túrázási lehetőségek, a Szársomlyó, a Nagyharsányi Szoborpark, a nemrég épült Csatatér kilátó és a környező vidék bebarangolása vonzza a bakancsos és kerékpáros turistákat, a heti hajtást kipihenni szándékozók számára itt vannak a wellness központok, és minden borszerető ember részére nyitva állnak a pincék, ahol hosszú őszi estéken is remek hangulatú borozgatások várnak bennünket.

www.villanyirendezvenyter.hu

